

Kjære kollegaer.

I noen år har det tyske språket hatt to ortografier.

Den ene ortografien er den som har utviklet seg gradvis siden Goethes tid og har vist sin effektivitet gjennom hele det 20. århundre. Det er denne ortografien som Theodor W. Adorno, Hannah Arendt, Ingeborg Bachmann, Walter Benjamin, Heinrich Böll, Elias Canetti, Paul Celan, Friedrich Dürrenmatt, Albert Einstein, Sigmund Freud, Max Frisch, Hermann Hesse, Franz Kafka, Niklas Luhmann, Thomas Mann, Robert Musil, Rainer Maria Rilke, Nelly Sachs, Arthur Schnitzler, Max Weber og Ludwig Wittgenstein har brukt og publisert. Det er det tyske språkets ortografi innen litteratur, filosofi og vitenskap.

Den andre ortografien er en som ble oppfunnet i statlig oppdrag. Den er mindreverdigg og vanskeliggjør et nyansert uttrykk av språklige saksforhold. Allikevel skal den settes igjennom mot viljen av flertallet i befolkningen på forordningens vei, idet den blir innført i skolebøker og offisielle tekster. Det store flertallet innen tyskspråklig intelligentsia er imot statlig forordnet rettskrivning. Noen av Tysklands beste aviser (Frankfurter Allgemeine) avviser den fullstendig. De mest renomerte bokforlag (for eksempel Hanser, Suhrkamp, Diogenes, Piper) er også imot reformen. Men samtidig får elevene på tyske, østerrikske og sveitsiske skoler vite at den bedre ortografien er «gammeldags».

Det fins dessverre forlag som har sluttet seg til byråkratiet og bestemt seg for den «nye» ortografien. Men selv i disse forlagene står de tyskspråklige forfatterne fast på at i det minste deres bøker kommer ut med den tradisjonelle rettskrivningen. Hva de dessverre ikke har innflytelse på i disse forlagene, er ortografien av de bøkene som blir oversatt fra andre språk til tysk. Mens den tyskspråklige litteraturen nesten utelukkende kommer ut med den angivelige «foreldete» ortografien, blir den fremmedspråklige for eksempel fra forlag som S. Fischer eller Rowohlt publisert med den offentlig forordnete «nye» rettskrivningen.

Vi ber våre kjære kollegaer derfor om å slutte seg til oss og støtte oss. Vi ber dere om å forlange overfor forlaget som publiserer deres neste bok på tysk, at den kommer ut med den tradisjonelle og gjennomprøvde tyske ortografien, som vi gjør. Deres lesere vil takke dere for det.

Med vennlig hilsen

Horace Engdahl Hans Magnus Enzensberger Georges-Arthur Goldschmidt

Günter Grass Lars Gustafsson Elfriede Jelinek György Konrád

Reiner Kunze Stanisław Lem Siegfried Lenz Claudio Magris Harry Mulisch

Adolf Muschg Sten Nadolny Cees Nooteboom Patrick Süskind

Martin Walser Christa Wolf

Berlin, 7 oktober 2003